

Vzdělávací oblast - Člověk a svět práce

Předmět: PRACOVNÍ ČINNOSTI

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové organizační vymezení

Předmět **pracovní činnosti** se vyučuje v 1. až 5. ročníku po jedné hodině týdně. Žáci se v něm učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu, ve třídách, na školním pozemku nebo v koutcích přírody.

Pracovní činnosti tak přispívají k vytváření životní a profesní orientace žáků, učí chápat práci a pracovní činnost jako příležitost k seberealizaci, k uplatnění člověka ve společnosti a v dalším životě. Pracovní činnosti patří do vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, který je na 1. stupni rozdělen do čtyř tematických okruhů:

1. Práce s drobným materiálem

- vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů
- funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů
- jednoduché pracovní postupy a organizace práce
- lidové zvyky, tradice a řemesla

2. Konstrukční činnosti

- práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční)
- sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

3. Pěstelské práce

- základní podmínky pro pěstování rostlin
- péče o nenáročné rostliny
- pěstování rostlin ze semen
- pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování

4. Příprava pokrmů

- pravidla správného stolování
- příprava tabule pro jednoduché stolování

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Předmětem prolínají průřezová témata, zejména Osobnostní a sociální výchova a Výchova demokratického občana (zodpovědnost každého jedince za své zdraví, spolupráce a pomoc při práci), Environmentální výchova (podmínky života, vztah k životnímu prostředí).

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova – OSV

Osobnostní rozvoj

- OSV 3** Seberegulace a sebeorganizace: sebekontrola, sebeovládání, organizace vlastního času, organizace práce, pracovní tempo, stanovení a dosažení cílů.
- OSV 4** Psychohygiena: organizace času, rozumové zpracování problému.
- OSV 5** Kreativita: rozvoj základních rysů kreativity.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – VMEGS

- VMEGS 1** Evropa a svět nás zajímá: zvyky a tradice národů.

Environmentální výchova – EV

- EV 2** Základní podmínky života: voda, půda, vzduch, význam pro život rostlin (péče o pokojové rostliny).
- EV 4** Vztah člověka k prostředí: ochrana životního prostředí.

Klíčové kompetence a výchovně vzdělávací strategie pro jejich rozvoj

Kompetence k učení

- vedeme žáky k osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí
- seznamujeme žáky s používáním vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě

- umožňujeme žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
- pozorujeme pokrok u všech žáků

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů (žáci promýšlejí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů)
- snažíme se rozvíjet u žáků tvořivost
- umožňujeme žákům uplatnit vlastní nápady

Kompetence komunikativní

- dbáme na užívání správné terminologie (žáci si rozšiřují slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek, učí se popsat postup práce)

Kompetence sociální a personální

- nabízíme žákům možnost skupinové práce
- vedeme žáky k vytváření společné práce, při které se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku
- vedeme žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci

Kompetence občanské

- vytváříme u žáků pozitivní vztah k práci a vedeme je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- umožňujeme žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k odpovědnosti za svěřené pracovní pomůcky
- dbáme na dodržování pravidel bezpečného chování a hygieny a používání ochranných pracovních prostředků
- dbáme na správné užití materiálu a pracovních nástrojů
- zohledňujeme rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáháme

Kompetence digitální

- seznamujeme žáky s výhodami využívání videonávodů při tvorbě vlastních výrobků
- podporujeme žáky při vytvoření videonávodu vlastního výrobku nebo pokrmu
- vedeme žáky k tomu, aby vyhledávali pracovní postupy a návody (příprava pokrmů, péče o rostliny, práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti) v doporučených online zdrojích
- motivujeme žáky k zaznamenávání výsledků pozorování přírody a pěstitelských pokusů s využitím digitálních technologií

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Předmět: PRACOVNÍ ČINNOSTI

I. období - Ročník: 1., 2., 3., hodinová dotace 1 h týdně

Výstupy v předmětu	Učivo	Přesahy a vazby: průřezová témata
Práce s drobným materiálem		
– vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů – pracuje podle slovního návodu a předlohy – vytvoří zvolený výrobek podle videonávodu ... pouze pro 3. ročník.	Vlastnosti materiálů Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití Jednoduché pracovní operace a postupy Lidové zvyky Tvorba výrobku podle videonávodu – zkoumání vlastností materiálů, využití vhodných pracovních pomůcek	EV 4 Vztah člověka k prostředí: pracovní aktivity ve prospěch životního prostředí, náš životní styl (<i>odpady, sběr papíru</i>).
Konstrukční činnosti		
– zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Stavebnice – sestavování modelů Práce s návodem a předlohou	
Pěstitelské práce		
– provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování – pečuje o nenáročné rostliny	Základní podmínky pro pěstování rostlin Pěstování rostlin ze semen v místnosti Ošetřování pokojových rostlin	EV 2 Základní podmínky života: voda, půda, vzduch, význam pro život rostlin (<i>péče o pokojové rostliny, pokusy</i>).
Příprava pokrmů		
– připraví tabuli pro jednoduché stolování – chová se vhodně při stolování	Základní vybavení kuchyně Jednoduchá úprava stolu Pravidla správného stolování	OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: sebeovládání, organizace vlastního času a práce, pracovní tempo, stanovení a

Výstupy v předmětu	Učivo	Přesahy a vazby: průřezová témata
		dosažení cílů (<i>práce podle pracovního postupu, dodržení časového limitu, možnost výběru termínu dokončení práce</i>).

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Předmět: PRACOVNÍ ČINNOSTI

II. období - Ročník: 4., 5., hodinová dotace 1 h týdně

Výstupy v předmětu	Učivo	Přesahy a vazby: průřezová témata
Práce s drobným materiálem		
– vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu – využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic – volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu – udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu – zvolí si výrobek, samostatně vyhledá vhodný videonávod, výrobek vytvoří ... pouze 4. ročník.	Vlastnosti materiálů (přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textil aj. Lidové zvyky, tradice, řemesla Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce Tvorba výrobku podle videonávodu – vyhledání videonávodu, volba vhodného materiálu a pomůcek	OSV 4 Psychohygiena: organizace času, rozumové zpracování problému. (vhodný plán práce, časová rezerva, pracovní postup) OSV 5 Kreativita: rozvoj základních rysů kreativity. (možnost výběru materiálů, provedení, konečné podoby výrobku) VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá: zvyky a tradice národů. (zvyky a tradice okolních států – zařazení do Dnů ekol. organizovaných školou) EV 4 Vztah člověka k prostředí: ochrana životního prostředí. (Úklid okolí školy, základy chování v přírodě, rozdělávání ohně – vycházky, tém pobyt v přírodě)
Konstrukční činnosti		
– provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční) – sestavování modelů	OSV 5 Kreativita: rozvoj základních rysů kreativity.

Výstupy v předmětu	Učivo	Přesahy a vazby: průřezová témata
– pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu – dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Práce s návodem a předlohou, jednoduchým náčrtem	
Pěstitelské práce		
– provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování – ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny – volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní – dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu – pozoruje a zaznamená vývoj rostlin při pěstitelských pokusech s využitím digitálních technologií ... <u>pouze 4. ročník</u>.	Základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo Pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření aj.) Pěstování pokojových rostlin Rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie Pozorování rozmnožování rostlin a jeho záznam s využitím digitálních technologií	EV 2 Základní podmínky života: voda, vzduch-<i>(pěstování rostlin ve škole, třídě, h ... - pěstitelské činnosti)</i> EV 4 Vztah člověka k prostředí: ochrana životního prostředí.<i>(Šetření a úspora materiálu, použití recykl. materiálu)</i>
Příprava pokrmů		
– orientuje se v základním vybavení kuchyně – připraví samostatně jednoduchý pokrm – dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování – udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	Základní vybavení kuchyně Výběr, nákup a skladování potravin Jednoduchá úprava stolu Pravidla správného stolování Technika v kuchyni – historie a význam	OSV 4 Psychohygiena: organizace času. <i>(ochrana zdraví, zásady bezpečnosti)</i> VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá: zvyky a tradice národů.